

Metodická porada MPSV, KÚ (MHMP) a ÚMPOD

8. 4. 2025

Ministerstvo práce a sociálných vecí
Odbor rodinné politiky, ochrany detí a sociálneho začleňovania

Témata dnešní porady

- **Financování OSPOD, ZDVOP, NDT Rodina...** - **PhDr. Luděk Fára**, Oddělení financování sociálních služeb, sociální práce a SPOD (odbor 26); ludek.fara@mpsv.cz
- **Přehled legislativních změn** – dětský ombudsman, zákon o domácím násilí, novela ZSSL, novela zákona o dětských skupinách...
- **Zákaz umístování dětí do 4 let a vyhodnocení dotazníku**, podněty, diskuse (převozy dětí, pohotovosti, neodkladná péče u PPPD, ZDVOP...)
- **Pracovní skupina ze zástupců OSPOD**
- **Aktuality z projektu SPOD 3**
- **Spisy a jiné písemnosti; kolizní opatrovnictví**
- **Aktuality z projektu NRP**
- **PeIMel informací** – Chystaný projekt „SPOD4“, FRP Ostrava 11.-12.6., projednávané legislativní změny v oblasti SPOD, metodický dvouden v HK 5.-6.6.2025....

Zákon č. 77/2025 Sb., kterým se mění zákon č. 349/1999 Sb., o **Veřejném ochránci práv**, ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony – účinnost od 1. 7. 2025

➤ **Část první – změna zákona o Veřejném ochránci práv**

§ 1a

(2) Ochránce práv dětí

- a) plní úkoly v oblasti ochrany práv dítěte vyplývajících z Úmluvy o právech dítěte a dalších mezinárodních smluv, které jsou součástí právního řádu České republiky, a
- b) působí k ochraně před jednáním orgánů veřejné moci uvedených v tomto zákoně, pokud je v rozporu s právem, neodpovídá principům demokratického právního státu a dobré správy, jakož i před jejich nečinností v případech, kdy může být na svých právech dotčeno dítě.

Legislativní změny

Zákon č. 77/2025 Sb., kterým se mění zákon č. 349/1999 Sb., o **Veřejném ochránci práv**, ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony – účinnost od 1. 7. 2025

➤ **Část první – změna zákona o Veřejném ochránci práv**

§ 1b

(4) Působnost ochránce práv dětí podle § 1a odst. 2 písm. b) se vztahuje na úřady a dále na orgány územních samosprávných celků, jiné orgány, právnické a fyzické osoby, pokud vykonávají působnost v oblasti veřejné správy.

(5) Působnost podle § 1a odst. 1 písm. b) a § 1a odst. 2 písm. b) se nevztahuje na Parlament, prezidenta republiky, vládu, Nejvyšší kontrolní úřad, soudy, s výjimkou orgánů státní správy soudů, státní zastupitelství, s výjimkou orgánů státní správy státního zastupitelství, zpravodajské služby a orgány činné v trestním řízení.

Legislativní změny

Zákon č. 77/2025 Sb., kterým se mění zákon č. 349/1999 Sb., o **Veřejném ochránci práv**, ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony – účinnost od 1. 7. 2025

➤ **Část první – změna zákona o Veřejném ochránci práv**

§ 1c

(1) Na ochránce práv dětí se obdobně použijí ustanovení této části o volbě, pozbytí funkce, odvolání z funkce a právním postavení veřejného ochránce práv, ustanovení části druhé o činnosti veřejného ochránce práv, s výjimkou § 21a až 21g, a ustanovení části třetí o zvláštních právech a povinnostech veřejného ochránce práv.

(2) Na zástupce veřejného ochránce práv a ochránce práv dětí se obdobně použijí ustanovení této části o volbě, pozbytí funkce, odvolání z funkce a právním postavení veřejného ochránce práv a ustanovení části druhé o činnosti veřejného ochránce práv.

Legislativní změny

Zákon č. 77/2025 Sb., kterým se mění zákon č. 349/1999 Sb., o **Veřejném ochránci práv**, ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony – účinnost od 1. 7. 2025

- Část první – změna zákona o Veřejném ochránci práv

§ 2

(3) Ochráncem práv dětí může být zvolena fyzická osoba, jejíž znalosti, zkušenosti a morální vlastnosti jsou předpokladem, že bude svoji funkci řádně zastávat, která splňuje podmínky podle odstavce 2 písm. a) až c) a která

a) nejpozději v den volby dosáhla věku 35 let,

b) má ukončené vysokoškolské vzdělání získané studiem v magisterském studijním programu v oblasti práva a

c) za období předchozích 10 let má nejméně 5 let praxe v oblasti ochrany práv dětí.

(4) Pro účely hodnocení navržených kandidátů podle odstavce 2 nebo 3 zřídí Poslanecká sněmovna hodnoticí komisi složenou nejméně z 9 členů, které jmenuje ze zástupců vědecké a akademické sféry, občanské společnosti, národnostních menšin a dalších společenských skupin s přihlédnutím ke spravedlivému zastoupení mužů a žen.

(5) V případě jmenování členů hodnoticí komise zřizované pro účely hodnocení kandidátů navržených na funkci ochránce práv dětí Poslanecká sněmovna zajistí též zastoupení dětí a organizací zastupujících zájmy dětí v této komisi. Členem hodnoticí komise může být dítě, které dosáhlo věku 15 let.

Zákon č. 77/2025 Sb., kterým se mění zákon č. 349/1999 Sb., o **Veřejném ochránci práv**, ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony – účinnost od 1. 7. 2025

➤ **Část první – změna zákona o Veřejném ochránci práv**

§ 10

(2) Každé dítě má právo obrátit se na ochránce práv dětí s podnětem týkajícím se porušení jeho práv přímo i bez vědomí svých zákonných zástupců (dále jen „podnět dítěte“).

§ 10a

(1) Při komunikaci s dítětem ochránce práv dětí zohlední jeho věk a rozumovou vyspělost.

(2) Ochránce práv dětí umožní dítěti projevit jeho názor a jeho vyjádření bude věnovat ve svém dalším postupu náležitou pozornost. Dítě má právo hovořit s ochráncem práv dětí bez přítomnosti svých zákonných zástupců.

Zákon č. 77/2025 Sb., kterým se mění zákon č. 349/1999 Sb., o Veřejném ochránci práv, ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony – účinnost od 1. 7. 2025

➤ **Část první – změna zákona o Veřejném ochránci práv**

§ 15

(1) ~~Ochránc~~ **Veřejný ochránce práv** je oprávněn s vědomím vedoucích úřadů, a to i bez předchozího upozornění, vstupovat do všech prostor úřadů a provádět šetření spočívající v

- a) nahlížení do spisů **a pořizování jejich kopií a obrazových záznamů,**
- b) kladení otázek jednotlivým zaměstnancům úřadů, **a to v odůvodněných případech i bez přítomnosti jiných osob,**
- c) rozmluvě s osobami umístěnými v zařízeních, a to bez přítomnosti jiných osob.

(2) Úřady jsou povinny na žádost ~~ochránce~~ **veřejného ochránce práv** a ve lhůtě jím stanovené

- a) poskytnout informace a vysvětlení,
- b) předložit spisy a jiné písemnosti,
- c) sdělit písemně stanovisko ke skutkovým a právním otázkám,
- d) provést důkazy, které ~~ochránce~~ **veřejný ochránce práv** navrhne,
- e) provést úkony dozoru, k nimž jsou podle zákona oprávněny a které ~~ochránce~~ **veřejný ochránce práv** navrhne.

Legislativní změny

Zákon č. 77/2025 Sb., kterým se mění zákon č. 349/1999 Sb., o **Veřejném ochránci práv**, ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony – účinnost od 1. 7. 2025

➤ Část první – změna zákona o Veřejném ochránci práv

§ 17

Jestliže ~~ochránce~~ **veřejný ochránce práv** šetřením nezjistí porušení právních předpisů ani jiná pochybení (~~§ 1 odst. 1~~), písemně o tom vyrozumí stěžovatele i úřad. **Nebude-li to v rozporu se zájmy dítěte, ochránce práv dětí může vyrozumět i zákonné zástupce dítěte nebo orgán sociálně-právní ochrany dětí.**

§ 18

(1) Zjistí-li ~~ochránce~~ **veřejný ochránce práv** šetřením porušení právních předpisů či jiná pochybení (~~§ 1 odst. 1~~), vyzve úřad, aby se k jeho zjištění ve lhůtě 30 dnů vyjádřil.

(2) Pokud úřad na výzvu podle odstavce 1 sdělí, že provedl nebo provádí opatření k nápravě a ~~ochránce~~ **veřejný ochránce práv** tato opatření shledá dostatečnými, vyrozumí o tom stěžovatele i úřad. Jinak ~~ochránce~~ **veřejný ochránce práv** po obdržení vyjádření nebo marném uplynutí lhůty sdělí písemně své závěrečné stanovisko úřadu a stěžovateli; součástí tohoto stanoviska je návrh opatření k nápravě. **Ustanovení § 17 věty druhé platí obdobně**

Legislativní změny

Zákon č. 77/2025 Sb., kterým se mění zákon č. 349/1999 Sb., o Veřejném ochránci práv, ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony – účinnost od 1. 7. 2025

- Část první – změna zákona o Veřejném ochránci práv

§ 21c

Návštěvy zařízení a sledování vyhoštění

(1) Působnost podle § 1a odst. 1 písm. c) vykonává veřejný ochránce práv prostřednictvím systematických návštěv zařízení podle § 1b odst. 2. Pro tyto návštěvy a pro výkon působnosti podle § 1a odst. 1 písm. d) se použijí § 15 odst. 1 písm. a) až c), § 15 odst. 2 písm. a) až c), § 15 odst. 4 a § 16 obdobně.

...

(3) Veřejný ochránce práv po návštěvě zařízení, po souvisejících návštěvách více zařízení nebo po provedeném sledování vyhoštění vypracuje zprávu o svých zjištěních. Součástí této zprávy mohou být doporučení nebo návrhy opatření k nápravě.

(4) Veřejný ochránce práv vyzve zařízení, aby se k jeho zprávě, doporučením nebo návrhům na opatření k nápravě vyjádřilo ve lhůtě stanovené veřejným ochráncem práv. Takto může veřejný ochránce práv vyzvat i zřizovatele zařízení nebo příslušné úřady. Shledá-li veřejný ochránce práv jejich vyjádření dostatečnými, zařízení, popřípadě jeho zřizovatele nebo příslušné úřady o tom vyrozumí. Jinak veřejný ochránce práv po obdržení vyjádření nebo po marném uplynutí lhůty může postupovat obdobně podle § 20 odst. 2.

(5) V případě nesplnění povinnosti součinnosti podle § 15 a 16 může veřejný ochránce práv postupovat obdobně podle § 20 odst. 2.

Zákon č. 77/2025 Sb., kterým se mění zákon č. 349/1999 Sb., o **Veřejném ochránci práv, ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony – účinnost od 1. 7. 2025**

- **Část první – změna zákona o Veřejném ochránci práv**
Ochrana a prosazování práv dítěte

§ 21h

(1) Ochránce práv dětí za účelem ochrany a prosazování práv dítěte vyplývajících zejména z Úmluvy o právech dítěte a dalších mezinárodních smluv, které jsou součástí právního řádu, plní obdobné úkoly jako veřejný ochránce práv podle § 21a odst. 1.

(2) Oznámení orgánů veřejné moci, osob pověřených výkonem sociálně-právní ochrany, škol a školských zařízení, poskytovatelů zdravotních a sociálních služeb, dalších zařízení určených pro děti nebo oznámení jejich zaměstnanců o porušování práv dítěte není porušením mlčenlivosti podle jiného právního předpisu.

(3) Při plnění úkolů podle odstavce 1 může ochránce práv dětí požadovat součinnost od orgánů veřejné moci, zařízení podle § 1b odst. 2, škol a školských zařízení, jakož i dalších zařízení určených pro děti. Ustanovení § 15 odst. 1 písm. a) až c), § 15 odst. 2 písm. a) až c) a § 15 odst. 4 se použijí obdobně.

(4) V případě nesplnění povinnosti součinnosti podle odstavce 4 může ochránce práv dětí postupovat obdobně podle § 20 odst. 2.

**Zákon č. 77/2025 Sb., kterým se mění zákon č. 349/1999 Sb., o
Veřejném ochránci práv, ve znění pozdějších předpisů, a další
související zákony –**

účinnost od 1. 7. 2025

➤ **Část první – změna zákona o Veřejném ochránci práv
§ 21i**

(1) Ochránce práv dětí při plnění úkolů podle § 21h odst. 1 spolupracuje s dětmi a právníckými osobami hájícími jejich práva a za tímto účelem zřizuje poradní orgán.

(2) Členy poradního orgánu mohou být jmenovány děti ve věku od 12 do 18 let. Jeho členy mohou být nejdéle do dovršení věku 21 let. Členy poradního orgánu jmenuje ochránce práv dětí po projednání nevládními neziskovými právníckými osobami sdružujícími nebo hájícími děti a mladistvé. Podrobnosti o organizaci a úkolech poradního orgánu upravuje jeho statut, který vydá ochránce práv dětí.

(3) Ochránce práv dětí je dále oprávněn zřizovat pracovní skupiny k specifickým tématům souvisejícím s plněním úkolů podle § 21h odst. 1, jejichž členy mohou být děti a osoby hájící jejich práva.

Legislativní změny

Zákon č. 77/2025 Sb., kterým se mění zákon č. 349/1999 Sb., o Veřejném ochránci práv, ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony – účinnost od 1. 7. 2025

➤ Část první – změna zákona o Veřejném ochránci práv

Čl. II

Přechodná ustanovení

1. Vyřizování podnětů náležejících podle zákona č. 349/1999 Sb., ve znění účinném ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona, do působnosti ochránce práv dětí, jejichž šetření bylo přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona zahájeno Veřejným ochráncem práv, dokončí veřejný ochránce práv podle zákona č. 349/1999 Sb., ve znění účinném přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona.

2. Kancelář Veřejného ochránce práv je ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona Kanceláří veřejného ochránce práv a ochránce práv dětí

Legislativní změny

Zákon č. 77/2025 Sb., kterým se mění zákon č. 349/1999 Sb., o Veřejném ochránci práv, ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony – účinnost od 1. 7. 2025

➤ **Část druhá – změna občanského soudního řádu**

§ 35b

(1) V zákonem stanovených případech může ochránce práv dětí podat návrh na zahájení řízení nebo do občanského soudního řízení vstoupit. Ochránce práv dětí může jednáním před soudem pověřit zaměstnance Kanceláře veřejného ochránce práv a ochránce práv dětí.

(2) Ochránce práv dětí je v řízení podle odstavce 1 oprávněn ke všem úkonům, které může vykonat účastník řízení, pokud nejde o úkony, které může vykonat jen účastník právního poměru.

Zákon č. 77/2025 Sb., kterým se mění zákon č. 349/1999 Sb.,
o Veřejném ochránci práv, ve znění pozdějších předpisů, a další
související zákony – účinnost od 1. 7. 2025

- Část druhá – změna občanského soudního řádu

§ 203

(4) Ochránce práv dětí může podat odvolání jen v případech a za podmínek uvedených v § 35b a jen tehdy, jestliže do řízení vstoupil dříve, než uplynula odvolací lhůta všem účastníkům řízení.

Legislativní změny

Zákon č. 77/2025 Sb., kterým se mění zákon č. 349/1999 Sb., o Veřejném ochránci práv, ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony – účinnost od 1. 7. 2025

- Část jedenáctá – změna zákona o sociálně-právní ochraně dětí

§ 51

(5) Orgán sociálně-právní ochrany dětí je povinen

...

e) poskytnout veřejnému ochránci práv, ochránci práv dětí, jejich zástupci a jimi pověřeným zaměstnancům Kanceláře veřejného ochránce práv a ochránce práv dětí informace, které si vyžádají v souvislosti s plněním úkolů při výkonu jim svěřené působnosti podle zvláštního zákona.

Legislativní změny

**Zákon č. 77/2025 Sb., kterým se mění zákon č. 349/1999 Sb., o
Veřejném ochránci práv, ve znění pozdějších předpisů, a další
související zákony – účinnost od 1. 7. 2025**

- **Část dvacátá pátá – změna zákona o zvláštních řízeních soudních**

§ 8a

Oprávnění ochránce práv dětí

(1) Ochránce práv dětí může vstoupit do zahájeného řízení ve věci

a) přivolení k zásahu do integrity nezletilé osoby,

b) ochrany proti domácímu násilí,

c) určení nebo popření otcovství,

d) péče soudu o nezletilé,

e) vyslovení přípustnosti převzetí nebo držení v ústavu zdravotnické péče,

f) vyslovení nepřipustnosti držení v zařízení sociálních služeb a

g) osvojení.

(2) Ve věcech uvedených v odstavci 1 písm. e) a f) může ochránce práv dětí podat návrh na zahájení řízení v případech, kdy toto právo svědčí dítěti.

Legislativní změny

Zákon č. 78/2025 Sb., kterým se mění zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů, a další zákony v souvislosti s **potíráním domácího násilí – účinnost od 1. 7. 2025**

➤ **Část první – změna občanského zákoníku**

§ 3021

Domácí násilí

(1) Domácím násilím se rozumí násilné jednání vůči oběti v jakékoli formě, při kterém zpravidla dochází ke zneužívání moci nebo nerovného postavení a kterým

- a) bylo nebo mělo být neoprávněně zasaženo do její tělesné integrity,**
- b) bylo nebo mělo být neoprávněně opakovaně nebo vážně zasaženo do její duševní integrity, svobody nebo důstojnosti, zejména v intimní oblasti, do její vážnosti, cti nebo soukromí nebo**
- c) byla vážně ohrožena nebo narušena její schopnost uspokojovat své základní potřeby nebo základní potřeby členů společné domácnosti.**

(2) Obětí domácího násilí může být

- a) osoba, která s osobou dopouštějící se domácího násilí žije nebo žila ve společné domácnosti, nebo kterou opakovaně a dlouhodobě navštěvuje,**
- b) osoba blízká nebo ten, kdo jí dříve byl, nebo rodič společného dítěte nebo ten, kdo s osobou dopouštějící se domácího násilí vykonává rodičovskou odpovědnost.**

(3) Ustanovení § 751 až 753 se použijí obdobně v případě společného bydlení jiných osob, než jsou manželé.

Legislativní změny

Zákon č. 78/2025 Sb., kterým se mění zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů, a další zákony v souvislosti s **potíráním domácího násilí** – účinnost od 1. 7. 2025

➤ Část druhá – změna občanského soudního řádu

§ 100

(1) Jakmile bylo řízení zahájeno, postupuje v něm soud i bez dalších návrhů tak, aby věc byla co nejrychleji projednána a rozhodnuta. Přitom usiluje především o to, aby spor byl vyřešen smírně.

(2) Je-li to účelné a vhodné, může předseda senátu účastníkům řízení nařídit první setkání se zapsaným mediátorem (dále jen „mediátor“) v rozsahu 3 hodin a přerušit řízení, nejdéle však na dobu 3 měsíců. **Při posuzování účelnosti a vhodnosti soud zejména zohlední, pokud byl účastník řízení pravomocně odsouzen pro trestný čin uvedený v odstavci 3 písm. a) nebo byl shledán vinným ze spáchání přestupku uvedeného v odstavci 3 písm. b), byl-li poškozeným nebo osobou přímo postiženou druhý účastník nebo osoba jemu blízká.** Pokud se účastníci bez zbytečného odkladu nedohodnou na osobě mediátora, vybere jej ze seznamu vedeného ministerstvem předseda senátu. Po uplynutí 3 měsíců soud v řízení pokračuje. ~~První setkání nelze nařídit po dobu platnosti předběžného opatření ve věcech ochrany proti domácímu násilí.~~

Legislativní změny

Zákon č. 78/2025 Sb., kterým se mění zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů, a další zákony v souvislosti s **potíráním domácího násilí** – účinnost od 1. 7. 2025

➤ Část druhá – změna občanského soudního řádu

§ 100

(3) První setkání s mediátorem podle odstavce 2 nelze dále nařídít

a) po dobu vedení trestního řízení o trestném činu vraždy podle § 140 trestního zákoníku, těžkého ublížení na zdraví podle § 145 trestního zákoníku, ublížení na zdraví podle § 146 trestního zákoníku, vydírání podle § 175 trestního zákoníku, znásilnění podle § 185 trestního zákoníku, sexuálního útoku podle § 185a, sexuálního nátlaku podle § 186 trestního zákoníku, týrání osoby žijící ve společném obydlí podle § 199 trestního zákoníku, nebezpečného vyhrožování podle § 353 trestního zákoníku nebo nebezpečného pronásledování podle § 354 trestního zákoníku, z jehož spáchání je podezřelý jeden z účastníků řízení nebo je pro takový trestný čin stíhán, je-li poškozeným druhý účastník řízení nebo osoba jemu blízká,

b) po dobu vedení řízení o přestupku pro jednání některého z účastníků řízení, které naplňuje znaky domácího násilí¹⁰⁹⁾, je-li osobou přímo postiženou spácháním tohoto přestupku druhý účastník řízení nebo osoba jemu blízká, nebo

c) po dobu platnosti předběžného opatření ve věcech ochrany proti domácímu násilí.

¹⁰⁹⁾ § 3021 občanského zákoníku.

Legislativní změny

Zákon č. 78/2025 Sb., kterým se mění zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů, a další zákony v souvislosti s **potíráním domácího násilí** – účinnost od 1. 7. 2025

- Část druhá – změna občanského soudního řádu

Čl. III

Přechodné ustanovení

Zákon č. 99/1963 Sb., ve znění účinném ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona, se použije i na řízení zahájená přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona; právní účinky úkonů, které v řízení nastaly přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona, zůstávají zachovány

Legislativní změny

Zákon č. 78/2025 Sb., kterým se mění zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů, a další zákony v souvislosti s **potíráním domácího násilí** – účinnost od 1. 7. 2025

- **Část třetí – změna zákona o sociálně-právní ochraně dětí**

§ 6

Sociálně-právní ochrana se zaměřuje zejména na děti,

...

- g) které jsou ohrožovány ~~násilím mezi rodiči nebo jinými osobami odpovědnými za výchovu dítěte~~ **domácím násilím⁸¹⁾**, popřípadě násilím mezi dalšími fyzickými osobami;

.... pokud tyto skutečnosti trvají po takovou dobu nebo jsou takové intenzity, že nepříznivě ovlivňují vývoj dětí nebo jsou anebo mohou být příčinou nepříznivého vývoje dětí.

⁸¹⁾ § 3021 občanského zákoníku

Zákon č. 78/2025 Sb., kterým se mění zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů, a další zákony v souvislosti s potíráním domácího násilí – účinnost od 1. 7. 2025

➤ Část třetí – změna zákona o sociálně-právní ochraně dětí

§ 10

(3) Obecní úřad obce s rozšířenou působností je povinen

...

f) srozumitelně informovat dítě uvedené v § 6 o jeho právech jakožto poškozeného v trestním řízení, zejména o právu na ustanovení zmocněnce a právu na náhradu škody a nemajetkové újmy.

§ 16

(2) Jestliže je dítě ~~vystaveno tělesnému nebo duševnímu násilí ze strany rodiče nebo jiné osoby, která žije s dítětem ve společné domácnosti~~ **přítomno nebo vystaveno domácímu násilí⁸¹⁾**, může obecní úřad obce s rozšířenou působností podat jménem dítěte soudu návrh na vydání ~~předběžného~~ opatření na uložení opatření k ochraně dítěte před domácím násilím⁷⁰⁾.

⁸¹⁾ § 3021 občanského zákoníku

Legislativní změny

Zákon č. 78/2025 Sb., kterým se mění zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů, a další zákony v souvislosti s potíráním domácího násilí – účinnost od 1. 7. 2025

➤ **Část třetí – změna zákona o sociálně-právní ochraně dětí**

§ 51

(5) Orgán sociálně-právní ochrany je povinen

...

c) Policii České republiky oznamovat, že dochází k ~~násilí mezi rodiči, jinými osobami odpovědnými za výchovu dítěte nebo~~ **domácímu násilí nebo k násilí mezi** dalšími fyzickými osobami v domácnosti obývané dítětem;

§ 57

(1) Zaměstnanci v orgánech sociálně-právní ochrany,Zaměstnanci v orgánech sociálně-právní ochrany, zaměstnanci kraje zařazení do krajského úřadu, zaměstnanci obce zařazení do obecního úřadu a zaměstnanci obce s rozšířenou působností zařazení do obecního úřadu jsou povinni zachovávat mlčenlivost o osobě, která upozornila orgán sociálně-právní ochrany na skutečnosti uvedené v § 7, jsou povinni zachovávat mlčenlivost o místu pobytu rodiče, který se stal obětí **domácího násilí násilí**(81) v rodině s dítětem, a jsou rovněž povinni zachovávat mlčenlivost o údajích o osobách, jímž bylo dítě svěřeno do péče před osvojením, jakož i o místě pobytu takového dítěte.

Legislativní změny

Zákon č. 84/2025 Sb., kterým se mění zákon č. 247/2014 Sb., o poskytování služby péče o dítě v dětské skupině a o změně souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony – účinnost od 1. 5. 2025

- Část třetí – změna zákona o sociálně-právní ochraně dětí

§ 10

(4) Státní orgány, pověřené osoby, školy, školská zařízení a poskytovatelé zdravotních služeb **nebo služby péče o dítě v dětské skupině**, popřípadě další zařízení určená pro děti, jsou povinni oznámit obecnímu úřadu obce s rozšířenou působností skutečnosti, které nasvědčují tomu, že jde o děti uvedené v § 6, a to bez zbytečného odkladu poté, kdy se o takové skutečnosti dozví...

Zákon č. 84/2025 Sb., kterým se mění zákon č. 247/2014 Sb., o poskytování služby péče o dítě v dětské skupině a o změně souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony – účinnost od 1. 5. 2025

➤ Část třetí – změna zákona o sociálně-právní ochraně dětí

§ 49c

(2) Registr v listinné podobě obsahuje

- a) žádost o vydání pověření,
- b) údaje podle § 49 odst. 2 ~~3~~ písm. a) až c) a
- c) listiny, jimiž se prokazují skutečnosti podle § 49 odst. 2 písm. a), ~~e) a d)~~ **a), c) d), f) a g)** a § 48a odst. 3.

(3) Registr v elektronické podobě obsahuje údaje podle § 49 odst. ~~2 písm. a) až e)~~, identifikační číslo přidělené pověřené osobě **6**, číselné označení poskytované sociálně-právní ochrany, informaci o výsledku provedené inspekce poskytování sociálně-právní ochrany a informaci o výsledku kontroly výkonu sociálně-právní ochrany pověřenými osobami. Krajský úřad, a jde-li o informaci o výsledku provedené inspekce, ministerstvo zapisují do registru údaje podle věty první a jejich změny bez zbytečného odkladu.

Legislativní změny

Zákon č. 84/2025 Sb., kterým se mění zákon č. 247/2014 Sb., o poskytování služby péče o dítě v dětské skupině a o změně souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony – účinnost od 1. 5. 2025

➤ **Část třetí – změna zákona o sociálně-právní ochraně dětí**

§ 53

(1) Na výzvu orgánů sociálně-právní ochrany jsou

- a) státní orgány,
- b) zaměstnavatelé,
- c) další právnické osoby, zejména poskytovatelé zdravotních služeb, školy, školská a jiná obdobná zařízení,
- d) fyzické osoby, pokud jsou poskytovateli zdravotních služeb nebo zřizovateli škol a dalších zařízení uvedených v písmenu c),
- e) pověřené osoby,
- f) poskytovatelé sociálních služeb **nebo služby péče o dítě v dětské skupině,**

povinni sdělit bezplatně údaje potřebné podle tohoto zákona pro poskytnutí sociálně-právní ochrany nebo pro účely rozhodování o vydání pověření, nebrání-li tomu zvláštní právní předpis. ...

Zákon č. 84/2025 Sb., kterým se mění zákon č. 247/2014 Sb., o poskytování služby péče o dítě v dětské skupině a o změně souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony – účinnost od 1. 5. 2025

➤ Část třetí – změna zákona o sociálně-právní ochraně dětí

§ 55

...

(2) Písemnosti s informacemi o osobě, která upozornila orgán sociálně-právní ochrany na skutečnosti uvedené v § 7 odst. 1 2, o místu pobytu rodiče nebo dítěte, kteří se stali obětí domácího násilí v rodině s dítětem, o osobách, jimž bylo dítě svěřeno do péče před osvojením, nebo o místě pobytu takového dítěte se uchovávají odděleně mimo spisovou dokumentaci. To platí rovněž pro záznam nebo protokol o vyjádření dítěte, které bylo učiněno bez přítomnosti zákonného zástupce nebo jiné osoby odpovědné za výchovu dítěte. Povinnost předložit tyto písemnosti jiným orgánům veřejné moci podle zvláštního právního předpisu tím není dotčena.

Legislativní změny

Zákon č. 38/2025 Sb., kterým se mění zákon č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony – účinnost od 1. 3. 2025

➤ **Část první – změna zákona o sociálních službách**

§ 33a

Služba komunitního charakteru

(1) Terénní služby, ambulantní služby a pobytové služby podle § 47 až 51, které jsou poskytovány takovým způsobem, aby umožňovaly osobě nezávislý způsob života odpovídající svou povahou běžnému životu osob jejího věku a zabraňovaly její segregaci, se označují za služby komunitního charakteru.

(2) Umístěním ambulantní služby poskytované jako služba komunitního charakteru nesmí dojít k vytváření lokalit s vyšším počtem osob, jimž je tato sociální služba určena. Pobytové služby poskytované jako služby komunitního charakteru se poskytují pouze v bytě, bytovém domě nebo rodinném domě umístěném v běžné zástavbě obce. Umístěním pobytové služby poskytované jako služba komunitního charakteru nesmí dojít k vytváření lokalit s vyšším počtem osob, jimž je tato sociální služba určena, a ke vzniku prostředí odlišného od běžné obecní komunity.

(3) Prováděcí právní předpis stanoví požadavky na umístění ambulantních a pobytových služeb poskytovaných jako služby komunitního charakteru v lokalitě a maximální kapacitní kritéria pro umístění pobytové služby poskytované jako služba komunitního charakteru v lokalitě a v bytovém domě.

Legislativní změny

Zákon č. 38/2025 Sb., kterým se mění zákon č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony – účinnost od 1. 3. 2025

- Část první – změna zákona o sociálních službách

§ 36

Sociálně zdravotní služby

(1) Sociálně-zdravotními službami se rozumí vzájemně koordinované poskytování sociální a zdravotní péče osobě, jejíž stav vyžaduje poskytování sociální a zdravotní péče současně.

(2) Sociálně-zdravotní služby lze poskytovat v centrech denních služeb, denních stacionářích, týdenních stacionářích, domovech pro osoby se zdravotním postižením, domovech pro seniory, domovech se zvláštním režimem, centrech duševního zdraví nebo v zařízeních odlehčovacích služeb, a to na základě oprávnění k poskytování sociálních služeb v těchto zařízeních sociálních služeb a zároveň oprávnění k poskytování zdravotních služeb podle zákona o zdravotních službách.

Legislativní změny

Zákon č. 38/2025 Sb., kterým se mění zákon č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony – účinnost od 1. 3. 2025

➤ Část první – změna zákona o sociálních službách

§ 48

Domovy pro osoby se zdravotním postižením

(1) V domovech pro osoby se zdravotním postižením se poskytují pobytové služby osobám, které mají sníženou soběstačnost z důvodu zdravotního postižení, jejichž situace vyžaduje pravidelnou pomoc jiné fyzické osoby. **Sociální služby podle věty první se poskytují dětem za podmínky, že děti nejsou ubytovány v pokojích současně s dospělými osobami ani s nimi nesdílejí společné prostory pro volnočasové aktivity a společné prostory pro výkon hygieny a stravování, nejde-li o rodiče a jeho dítě.**

(2) Osobám mladším 4 let se pobytové služby podle odstavce 1 poskytují pouze v případě, že se považují za osoby závislé na pomoci jiné fyzické osoby ve stupni III a IV nebo za osoby, u nichž lze po dosažení 1 roku věku předpokládat naplnění podmínek závislosti na pomoci jiné fyzické osoby ve stupni III a IV, a orgán sociálně-právní ochrany dětí písemně potvrdí, že potřebnou péči nelze zajistit v rodinné nebo náhradní rodinné péči. Podmínka podle věty první se považuje za splněnou i tehdy, je-li podána žádost o přiznání příspěvku na péči a neposkytnutí pomoci by podle posudku vydaného poskytovatelem zdravotních služeb ohrozilo život nebo zdraví zájemce o službu, a to do skončení tohoto řízení.

Zákon č. 38/2025 Sb., kterým se mění zákon č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony – účinnost od 1. 3. 2025

➤ Část první – změna zákona o sociálních službách

Stížnost na poskytování sociálních služeb § 99a

(1) Na poskytování sociálních služeb může podat stížnost

a) osoba, které je nebo byla poskytována sociální služba,

b) zákonný zástupce, opatrovník nebo podpůrce osoby, které je nebo byla poskytována sociální služba,

c) osoba blízká, nemůže-li stížnost podat osoba, které je nebo byla sociální služba poskytována, s ohledem na svůj zdravotní stav nebo proto, že zemřela,

d) osoba zmocněná osobou, které je nebo byla poskytována sociální služba,

e) člen domácnosti osoby, které je nebo byla poskytována sociální služba, oprávněný k zastupování této osoby podle občanského zákoníku, nebo

f) zaměstnanec poskytovatele sociálních služeb

(dále jen „stěžovatel“).

Legislativní změny

Zákon č. 38/2025 Sb., kterým se mění zákon č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony – účinnost od 1. 3. 2025

➤ Část první – změna zákona o sociálních službách

Stížnost na poskytování sociálních služeb § 99a

...

(2) Stížnost se podává poskytovateli sociálních služeb, proti kterému směřuje, a to ve lhůtě 1 roku ode dne, kdy nastala skutečnost, která je předmětem stížnosti. Podání stížnosti nesmí být stěžovateli, nebo osobě, které je nebo byla poskytována sociální služba, již se stížnost týká, a která není zároveň stěžovatelem, na újmu.

(3) Poskytovatel sociálních služeb je povinen

a) vyřídit stížnost do 30 dnů ode dne, kdy mu byla doručena; tuto lhůtu může poskytovatel sociálních služeb v odůvodněných případech prodloužit o dalších 30 dnů; o prodloužení lhůty a důvodech jejího prodloužení je povinen informovat stěžovatele,

b) písemně informovat stěžovatele o způsobu vyřízení stížnosti,

**c) vést písemnou evidenci o podaných stížnostech a způsobu jejich vyřízení
a**

d) umožnit stěžovateli nahlížet do dokumentace, kterou vede o stížnosti, a pořizovat z ní kopie nebo výpisy.

Legislativní změny

Zákon č. 38/2025 Sb., kterým se mění zákon č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony – účinnost od 1. 3. 2025

➤ Část první – změna zákona o sociálních službách

Stížnost na poskytování sociálních služeb § 99b

(1) Nesouhlasí-li stěžovatel s vyřízením stížnosti podle § 99a nebo nebyla-li stížnost vyřízena ve stanovené lhůtě, může ve lhůtě 60 dnů ode dne doručení informace o způsobu jejího vyřízení nebo od uplynutí stanovené lhůty požádat ministerstvo o prověření vyřízení této stížnosti; v žádosti stěžovatel uvede důvod, proč žádá o prověření vyřízení stížnosti.

(2) Ministerstvo na žádost stěžovatele vyřízení stížnosti prověří. Poskytovatel sociálních služeb je povinen poskytnout ministerstvu součinnost při prověření vyřízení stížnosti.

(3) Při prověření vyřízení stížnosti je ministerstvo oprávněno vyžádat si vyjádření orgánů veřejné správy, popřípadě fyzických a právnických osob, jejichž činnost souvisí s poskytováním sociální služby. Tyto orgány a osoby jsou povinny na základě žádosti ministerstva a v jím stanovené lhůtě vyjádření poskytnout.

(4) Ministerstvo žádost o prověření vyřízení stížnosti odloží, jestliže je zjevně neopodstatněná, jde o stížnost ve věci, která již byla ministerstvem prověřena, nebo o opakovanou žádost, která neobsahuje nové skutečnosti. Tuto informaci ministerstvo sdělí písemně stěžovateli.

Legislativní změny

Zákon č. 38/2025 Sb., kterým se mění zákon č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony – účinnost od 1. 3. 2025

➤ **Část druhá – změna zákona o zdravotních službách**

§ 2a

Sociálně-zdravotní služby

Zdravotní služby lze poskytovat i jako součást sociálně-zdravotních služeb podle zákona o sociálních službách⁶⁵⁾. Pouze jako součást sociálně-zdravotních služeb lze poskytovat

- a) sociálně-zdravotní lůžkovou péčí podle § 9 odst. 2 písm. e),
- b) ošetřovatelskou péčí v zařízeních sociálních služeb podle § 10 odst. 1 písm. c),
- c) zdravotní služby poskytované v rámci centra duševního zdraví podle § 44b.

⁶⁵⁾ § 36 odst. 1 zákona č. 108/2006 Sb., ve znění pozdějších předpisů

Legislativní změny

Zákon č. 38/2025 Sb., kterým se mění zákon č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony – účinnost od 1. 3. 2025

- Část druhá – změna zákona o zdravotních službách

§ 9

Lůžková péče

(1) Lůžková péče je zdravotní péčí, kterou nelze poskytnout ambulantně a pro její poskytnutí je nezbytná hospitalizace pacienta. Lůžková péče musí být poskytována v rámci nepřetržitého provozu.

(2) Lůžkovou péčí je

...

e) sociálně-zdravotní lůžková péče, která je poskytována pacientovi s dlouhodobým chronickým onemocněním nebo zdravotním postižením vyžadujícímu pravidelnou pomoc jiné fyzické osoby při zvládnutí základních životních potřeb, jehož zdravotní stav se bez soustavného poskytování ošetrovatelské péče zhoršuje; tuto péči nelze poskytovat jako součást sociálně-zdravotních služeb komunitního charakteru.

Legislativní změny

Zákon č. 38/2025 Sb., kterým se mění zákon č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony – účinnost od 1. 3. 2025

➤ Část druhá – změna zákona o zdravotních službách

§ 10

Zdravotní péče poskytovaná ve vlastním sociálním prostředí pacienta

(1) Zdravotní péči poskytovanou ve vlastním sociálním prostředí pacienta jsou

a) návštěvní služba,

b) domácí péče, kterou je ošetrovatelská péče, léčebně rehabilitační péče nebo paliativní péče,

c) ošetrovatelská péče v zařízeních sociálních služeb.

Legislativní změny

Zákon č. 38/2025 Sb., kterým se mění zákon č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony – účinnost od 1. 3. 2025

➤ Část druhá – změna zákona o zdravotních službách

§ 11

Poskytování zdravotních služeb

...

(5) ... Ošetrovatelskou péčí v zařízeních sociálních služeb podle § 10 odst. 1 písm. c) lze poskytovat pouze v centrech denních služeb, denních stacionářích, týdenních stacionářích, domovech pro seniory, domovech se zvláštním režimem, domovech pro osoby se zdravotním postižením a v zařízeních odlehčovacích služeb podle zákona o sociálních službách⁶⁶⁾. Poskytovatel poskytující ošetrovatelskou péči v zařízeních sociálních služeb podle § 10 odst. 1 písm. c) musí mít kontaktní pracoviště.

(8) Poskytovatel sociálně-zdravotní lůžkové péče podle § 9 odst. 2 písm. e) musí být držitelem registrace k poskytování sociálních služeb v týdenních stacionářích, domovech pro seniory, domovech se zvláštním režimem, domovech pro osoby se zdravotním postižením nebo v pobytových zařízeních odlehčovacích služeb⁶⁷⁾ se shodným místem poskytování, jaké má uvedeno v oprávnění k poskytování zdravotních služeb. Poskytovatel ošetrovatelské péče v zařízeních sociálních služeb podle § 10 odst. 1 písm. c) musí být držitelem registrace k poskytování sociálních služeb v centrech denních služeb, denních stacionářích, týdenních stacionářích, domovech pro seniory, domovech se zvláštním režimem, domovech pro osoby se zdravotním postižením nebo v zařízeních odlehčovacích služeb⁶⁷⁾.

Legislativní změny

Zákon č. 38/2025 Sb., kterým se mění zákon č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony – účinnost od 1. 3. 2025

- Část třetí – změna zákona o veřejném zdravotním pojištění

§ 22b

Sociálně-zdravotní lůžková péče **a dlouhodobá lůžková péče**

(1) Hrazenou službou jsou zdravotní služby sociálně-zdravotní lůžkové péče, přičemž ubytování a strava pojištěnce jsou hrazeny podle zákona o sociálních službách.

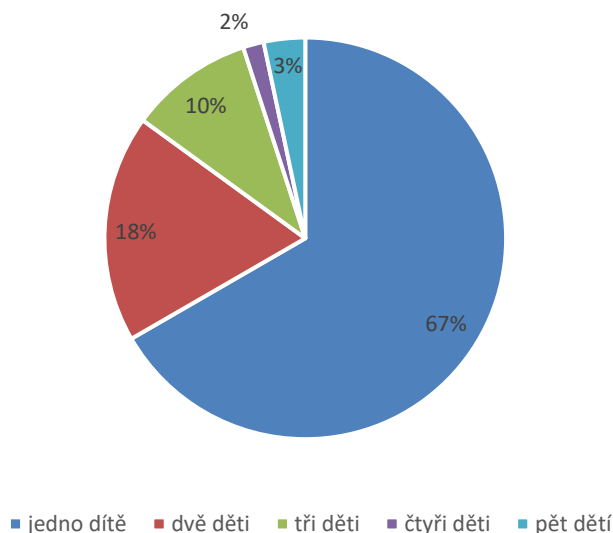
(2) Dlouhodobá lůžková péče je hrazenou službou nejvýše po dobu 90 dnů, s výjimkou dlouhodobé intenzivní ošetrovatelské péče. Poskytování dlouhodobé lůžkové péče podle věty první po dobu delší než 90 dnů je hrazenou službou po schválení zdravotní pojišťovnou, návrh na posouzení nároku na prodloužení poskytování dlouhodobé lůžkové péče jako hrazené služby o nejvýše 180 dnů lze podat i opakovaně. Pokud byl návrh podle věty druhé podán alespoň 10 dnů před uplynutím doby, po kterou je dlouhodobá lůžková péče hrazenou službou, a pokud bylo o tomto návrhu zahájeno správní řízení podle § 19 odst. 5, zůstává dlouhodobá lůžková péče hrazenou službou do dne nabytí právní moci rozhodnutí o tomto návrhu. Návrh podle věty druhé nelze podat v době, po kterou je přípustné odvolání proti rozhodnutí o předchozím návrhu podle věty druhé. - účinnost od 1. 1. 2029

Zákaz umístování dětí do 4 let věku - dotazník

Únor 2025 - Celkem odpovědí: 220

- ORP nebo MČ neumístily žádné dítě do 4 let mimo péči rodičů nebo jiných osob odpovědných za výchovu v únoru 2025 **160**
- ORP nebo MČ umístily jedno nebo více dětí do 4 let mimo péči rodičů nebo jiných osob odpovědných za výchovu v únoru 2025 **60**

Počet umístěných dětí do 4 let mimo rodinu v únoru 2025

Zákaz umístování dětí do 4 let věku - dotazník

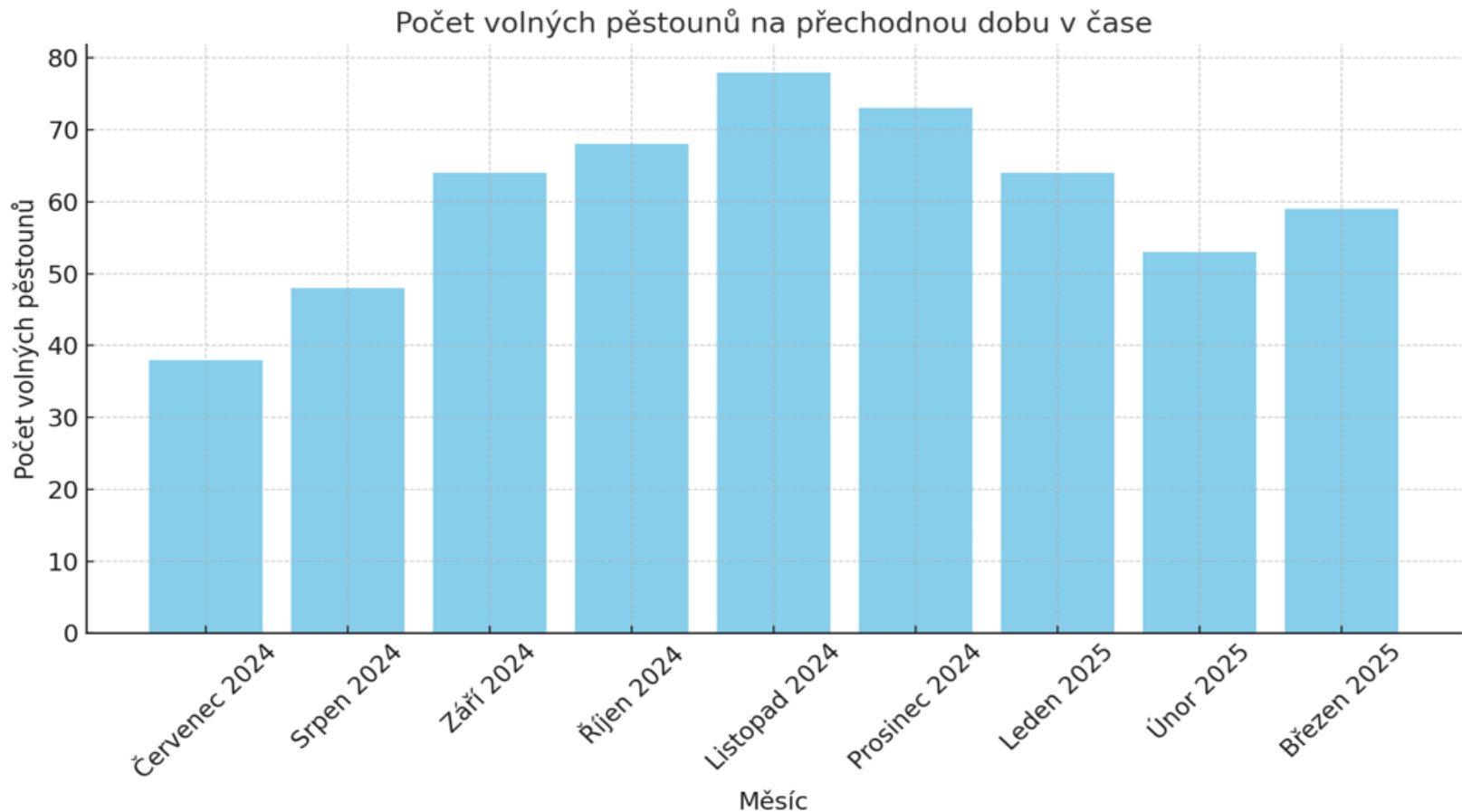
Kam bylo dítě umístěno	
svěření do PPPD	62
péče druhého rodiče, péče příbuzných nebo blízkých osob	10
ZDVOP	9
zprostředkování PP nebo péče bud. osvojitelů	9
neodkladná péče poskytovaná rodinou PPPD	6
lůžková zdravotní péče z důvodu vyšetření	3
Jiné	1

Sourozenecké skupiny, z nichž alespoň jedno dítě bylo mladší 4 let	
dvoučlenná	9
tříčlenná	5
čtyřčlenná	2
pětičlenná	1
šestičlenná	2

Počty PPPD -vývoj

Kraj	Březen 2025	Únor 2025	Leden 2025	Prosinec 2024	Listopad 2024	Říjen 2024	Září 2024
Jihočeský	1/36	2/36	0/33	0/32	0/32	2/32	1/30
Jihomoravský	9/90	6/88	4/91	8/88	7/90	5/89	0/85
Karlovarský	2/30	1/29	0/28	7/27	3/29	0/30	0/31
Královehradecký	3/52	1/52	7/50	9/48	9/48	7/47	5/45
Liberecký	0/39	3/40	4/41	6/42	8/42	11/42	11/40
Moravskoslezský	11/166	9/168	7/167	13/163	12/162	8/163	10/164
Olomoucký	8/28	4/27	3/26	0/25	3/25	4/26	4/26
Pardubický	9/35	9/33	9/31	5/31	9/32	9/32	11/31
Plzeňský	1/33	1/33	6/32	2/26	1/31	0/31	0/29
Praha	3/61	0/60	0/61	3/59	3/58	2/58	5/57
Středočeský	4/100	8/101	11/101	10/95	10/93	8/93	10/94
Ústecký	0/57	0/56	2/55	0/52	0/52	0/51	0/51
Vysočina	6/34	6/32	10/35	8/31	9/31	3/29	4/30
Zlínský	9/34	3/36	1/35	2/35	4/35	2/35	3/36

Vývoj volných PPPD rodin v ČR

Pracovní skupina OSPOD při MPSV

- Cílem je vyhovět OSPOD, kterým chybí přímá komunikace s MPSV.
- Zapojit OSPOD do metodických výstupů MPSV
- Zlepšení toku informací z MPSV přímo na OÚ ORP – OSPOD.
- **Prosíme o nominaci 1-2 zástupců / kraj – prosíme o zaslání nominací do 30. 4. 2025 – Z. Zárasové**

Co budeme hned konzultovat:

- Metodický materiál k pohotovostem
- Metodický materiál k § 30 ZSPOD (hostitelská péče)
- Metodický materiál k postupům OSPOD v případech domácího násilí
- Nové znění směrnice k vedení spisové dokumentace (+ MV)

Aktuality z projektu „SPOD 3“

Podpůrné nástroje pro OSPOD (KA1 SPOD3): pilotáž

- testování nástroje „Standardizovaný postup OSPOD“
- aktivně zapojeno: cca 20 ORP z 6 krajů (JMK, MSK, PBK, KVK, SČK, PHA)
- proběhlo 5 workshopů k pilotáži: sdílení praxe, potřeb, překážek (velmi různorodé)
- aktuálně probíhá testování nástrojů v praxi, sběr zpětné vazby – doplnění, poptávka po dalších materiálech, apod.
- aktivita OSPOD je velmi různá (časová vytíženost, kapacity apod.)
- na kraje bude odeslána aktuální verze, budeme rádi za připomínky

Přehodnocení dětí v režimových zařízeních MŠMT (DDŠ, VÚ)

Cílem je:

- zmonitorovat trajektorii dítěte, které je umístěno v DDŠ/VÚ
- identifikace případných mezer/nedostatků ve včasné a systematické pomoci rodině
- zmapovat efektivitu režimových pobytových školských služeb
- vygenerovat sadu doporučení pro OSPOD, služby, školský segment
- vnést do debaty o ústavní výchově („nezvladatelné děti“) fakta, která mohou napomoci určit další směr jejího vývoje

Proces:

- metodická konzultace spisů OSPOD vedených k dětem ze 3 vybraných zařízení ve 3 krajích (celkem spisy ze 6 krajů)
- revize probíhají po dohodě s KÚ v období únor – květen 2025

Výstupy:

- typologie situací dětí (trajektorie dítěte) – zobecněný výstup pro MŠMT a MPSV, včetně sady systémových a legislativních doporučení
- metodická doporučení pro každý kraj, dle zájmu a potřeby (pozn.: ze strany MPSV se nejedná o kontrolu postupu OSPOD, zhodnocení je provedeno pouze pro metodické účely kraje)
- souhrnné zprávy cca červen

Garantovaná síť služeb pro rodiny a děti (KA4 SPOD3)

Definice sítě služeb pro ohrožené děti s důrazem na koordinovanou podporu a multioborovou spolupráci na národní, regionální a místní úrovni

- **Cíl:** efektivnější koordinace podpory dítěte a rodiny - standardizace sítě a vytvoření garantované sítě služeb je závazek z NS ochrany práv dětí - navazuje na projekt SPOD1 (síťování), kde se především řešily role a kompetence aktérů, zde důraz na kvalitu a kapacity, bílá místa sítě, znalost potřeb CS a posilování principů multioborové spolupráce, koordinace služeb, případové práce, sdílení informací + možnosti financování (možnosti krajů a obcí podporovat především preventivní služby skrz garantovanou síť) + využití neformálních aktivit v síti (širší pojetí než síť soc.služeb).
- **Podpora v terénu:** zapojení pracovníků KA4 do multioborových týmů (+ vznik nových týmů), zapojení do transformačního procesu bytové péče o děti na péči ambulantní, do vzdělávání spojeného s participací dětí, mapování existujících platforem spolupráce, analýzy krajských sítí služeb atd.
- **Projektové výstupy:** vytvoření 2 "obecných" dokumentů 1) *Návrhu integrovaného systému služeb pro děti* a 2) *Návrh procesů plánování, poskytování a hodnocení výsledků služeb pro děti*. Na jejich základě vzniká 11 pilotních *Standardů sítě služeb pro děti* pro konkrétní lokality (aktuálně 8 ORP a 3 Kraje – Tachov, Dobříš, Benešov, Praha 10, Praha 12, Třinec, Nový Jičín, (Ostrava), Karlovarský, Pardubický kraj a Kraj Vysočina) a 11 *Střednědobých multioborových plánů služeb pro ohrožené děti a jejich rodiny* (postup, jak naplnit Standard).
- Po ukončení pilotní fáze v rámci projektu, je předpoklad rozšíření na další kraje a ORP.

§ 55 odst. 2 ZSPOD, ve znění účinném od 1. 1. 2025:

*„(2) Písemnosti s informacemi o osobě, která upozornila orgán sociálně-právní ochrany na skutečnosti uvedené v § 7 odst. 2, o místu pobytu rodiče nebo dítěte, kteří se stali obětí domácího násilí v rodině s dítětem, o osobách, jimž bylo dítě svěřeno do péče před osvojením, nebo o místě pobytu takového dítěte se uchovávají odděleně mimo spisovou dokumentaci. **To platí rovněž pro záznam nebo protokol o vyjádření dítěte, které bylo učiněno bez přítomnosti zákonného zástupce nebo jiné osoby odpovědné za výchovu dítěte. Povinnost předložit tyto písemnosti jiným orgánům veřejné moci podle zvláštního právního předpisu tím není dotčena.**“*

Dotaz:

Je nutné automaticky ukládat mimo spis všechny záznamy nebo protokoly, které se týkají vyjádření dítěte, u něhož nebyli přítomni zákonní zástupci nebo jiné osoby odpovědné za výchovu dítěte?

Stanovisko k aplikaci § 55 odst. 2 věta druhá ZSPOD:

Podle důvodové zprávy k novelizaci ZSPOD se jedná o úpravu v zájmu ochrany důvěrnosti vyjádření dítěte, a to v návaznosti na zaručené právo dítěte svobodně vyjadřovat své názory, přání a pocity pro účely sociálně-právní ochrany dětí podle § 8 odst. 2 ZSPOD.

 Primárně se proto tato úprava týká rozhovorů s dítětem bez přítomnosti rodičů nebo jiných pečujících osob, které jsou vedeny za účelem zjištění názoru dítěte, respektive za účelem poskytnutí možnosti dítěti vyjádřit svůj názor k určitým otázkám, které jsou předmětem poskytování sociálně-právní ochrany dětí.

Stanovisko k aplikaci § 55 odst. 2 věta druhá ZSPOD:

- Již před novelizací § 55 odst. 2 ZSPOD bylo ve spisové směrnici MPSV č.j.: 2013/26780-21 v čl. 8 odst. 2 zakotveno, že podklad pro zpracování spisové dokumentace podle § 55 odst. 4 ZSPOD (ve znění účinném do 31. 12. 2024), byl kromě jiného tvořen též *podrobným záznamem nebo protokolem o jednání orgánu sociálně-právní ochrany s dítětem, které bylo vedeno bez přítomnosti rodičů nebo jiných osob odpovědných za výchovu podle § 8 odst. 2 zákona.*
- Nová úprava § 55 odst. 2 ZSPOD tudíž na zákonné úrovni jenom potvrzuje dřívější faktický i právní stav a neměla by být důvodem k zásadním změnám při nakládání se záznamy a protokoly o rozhovoru OSPOD s dítětem.

Spisy a jiné písemnosti

Stanovisko k aplikaci § 55 odst. 2 věta druhá ZSPOD:

Z hlediska praktického postupu OSPOD lze doporučit:

- Písemnosti vedené povinně mimo spis podle § 55 odst. 2 ZSPOD lze i nadále vést v samostatné oddělené složce.
- Způsob označení jednotlivých písemností nebo složky těchto písemností je **interní záležitostí spisového řádu a spisové služby** každého obecního úřadu ORP. Nic přitom nebrání tomu, aby se pokračovalo v označení značkou P/Om nebo P/Nom, ale zároveň to není nutnost.
- U dříve založených podkladových složek podle § 55 odst. 4 ZSPOD, ve znění do 31. 12. 2024, není potřeba nic měnit, je možné je zachovat, případně i pokračovat v jejich vedení v souladu s novým § 55 odst. 2 ZSPOD.

Spisy a jiné písemnosti

Stanovisko k aplikaci § 55 odst. 2 věta druhá ZSPOD:

Z hlediska praktického postupu OSPOD lze doporučit:

- Stejně tak lze i nadále obdobně postupovat podle dosavadního článku 8 odst. 5 spisové směrnice MPSV: Je-li mimo spis uchováván záznam nebo protokol o jednání s dítětem, které bylo vedeno bez přítomnosti rodičů nebo jiných osob odpovědných za výchovu podle § 8 odst. 2 ZSPOD, bude ve spisové dokumentaci o dítěti založen záznam o úkonu, který vedle času, místa a osob přítomných při jednání s dítětem může obsahovat označení předmětu jednání a shrnutí podstatného obsahu tohoto jednání.
- V případě rozhovoru s dítětem umístěným v náhradní rodinné péči nebo v ústavní výchově bude postup obdobný jako u dítěte žijícího ve vlastní rodině. Tj. samostatný záznam o rozhovoru s dítětem bude uložen odděleně mimo spis a ve spisové dokumentaci o dítěti bude založen záznam o návštěvě dítěte, který vedle základních náležitostí může obsahovat též stručné shrnutí toho, co bylo předmětem rozhovoru s dítětem.

Spisy a jiné písemnosti

Stanovisko k aplikaci § 55 odst. 2 věta druhá ZSPOD:

➤ Na písemnosti uchovávané mimo spis se nevztahují podmínky pro nahlížení do spisové dokumentace o dítěti stanovené v § 55 odst. 3 ZSPOD a podpůrně v § 38 správního řádu a k těmto písemnostem mají vedle OSPOD přístup pouze subjekty údajů, v jejichž zájmu jsou tyto písemnosti vedeny odděleně mimo spis, a dále orgány a osoby, které mají na základě zvláštního zákona oprávnění žádat od správních orgánů, včetně OSPOD, nejen spisy, ale i jiné písemnosti či doklady (tj. VOP, státní zástupci a státní zastupitelství, OČTŘ a Ministerstvo spravedlnosti).

Spisy a jiné písemnosti

Stanovisko k aplikaci § 55 odst. 2 věta druhá ZSPOD:

- Omezení přístupu k písemnostem vedeným odděleně mimo spis však neznamená, že by OSPOD nemohl využívat a dále zpracovávat informace obsažené v těchto písemnostech v rozsahu nezbytném pro poskytování sociálně-právní ochrany v mezích zákonem stanovené působnosti, není-li to v rozporu s ochranou práv a oprávněných zájmů subjektů údajů, v jejichž zájmu jsou tyto písemnosti uchovávány odděleně (tj. děti vyjadřující názory a přání v nepřítomnosti rodičů, děti svěřené do péče před osvojením, budoucí osvojitelé, rodiče a děti v postavení oběti domácího násilí + oznamovatelé ohrožení dítěte podle § 7 ZSPOD).
- Individuálnímu a pečlivému vyhodnocení příslušného OSPOD podléhá tedy zejména to, **zda, v jakém rozsahu, v jaké podobě, jakým způsobem a komu bude OSPOD dále předávat či zpřístupňovat informace obsažené v záznamu nebo protokolu o rozhovoru s dítětem**, a to tak, aby na jedné straně nedošlo k ohrožení legitimních práv a zájmů dotčeného dítěte, ale na druhé straně aby mohl nejen OSPOD, ale zejména též opatrovnický soud postupovat a rozhodovat na základě relevantních a úplných informací.

Stanovisko k aplikaci § 55 odst. 2 věta druhá ZSPOD:

- Bude-li např. opatrovnický soud rozhodovat o návrhu rodičů na zrušení pěstounské péče nebo ústavní výchovy, těžko lze soudu zatajit informaci o tom, že dotčené dítě si návrat k rodičům nebo jednomu z rodičů nepřeje, pokud má být názor dítěte zásadním vodítkem pro rozhodování soudu.
- Současně platí, že OSPOD musí vždy přihlížet též k „pokynům“ či přáním samotného dítěte ohledně ochrany a nakládání s informacemi, které OSPOD od dítěte získal v režimu důvěrnosti, neboť tyto „pokyny“ či přání dítěte jsou pro OSPOD prioritní. I zde totiž platí základní pravidlo, že jakékoliv zákonné ustanovení, jehož účelem je někoho chránit, nelze nikdy vykládat a aplikovat v neprospěch chráněné osoby.

§ 56 odst. 2, 3 ZSPOD, ve znění účinném od 1. 1. 2025:

„(2) Pro vedení záznamů a jiných písemností o dítěti, kterému byl orgán sociálně-právní ochrany jmenován opatrovníkem nebo jehož je poručníkem, platí právní předpisy upravující výkon spisové služby⁹⁶⁾ a zpracování osobních údajů⁹⁷⁾. Po skončení výkonu funkce opatrovníka nebo poručníka orgán sociálně-právní ochrany tyto záznamy a jiné písemnosti, které měl z důvodu své funkce u sebe, nepostupuje orgánu, který jej jmenoval.

(3) Jde-li o záznamy a jiné písemnosti podle odstavce 2, vykonává práva subjektu údajů podle právních předpisů upravujících zpracování osobních údajů⁹⁷⁾, včetně práva na poskytnutí kopie zpracovávaných osobních údajů, dítě nebo jeho zástupce, nemůže-li dojít ke střetu zájmů mezi ním a dítětem. Ustanovení § 55 odst. 2 tu platí obdobně; právo na přístup k těmto údajům má pouze dítě, je-li to přiměřené jeho věku a rozumové vyspělosti.“

96) Zákon č. 499/2004 Sb., o archivnictví a spisové službě a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů.

97) Zákon č. 110/2019 Sb., o zpracování osobních údajů.

Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 2016/679 ze dne 27. dubna 2016 o ochraně fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů a o volném pohybu těchto údajů a o zrušení směrnice 95/46/ES (obecné nařízení o ochraně osobních údajů)

Spisy a jiné písemnosti

Dotaz: Je nezbytné poskytnout na základě žádosti podle zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, informace obsažené v záznamech a jiných písemnostech o výkonu opatrovnictví nebo poručenství dítěte?

Stanovisko:

Ve vztahu k písemnostem o výkonu opatrovnictví dítěte **může být založen zákonný důvod k odmítnutí požadovaných informací podle § 11 odst. 1 písm. g) zákona č. 106/1999 Sb.:**

„1) Povinný subjekt může omezit poskytnutí informace, pokud...

g) byla vytvořena nebo získána v přímé souvislosti se soudním, rozhodčím, správním nebo obdobným řízením, a to i před jeho zahájením, a její poskytnutí může ohrozit rovnost účastníků tohoto řízení.“

Je nutné posoudit, zda by v návaznosti na poskytnutí konkrétních požadovaných informací skutečně mohlo dojít k narušení rovného postavení mezi dětmi jako účastníky řízení a dalšími osobami v postavení účastníků řízení (zejména rodiče, pěstouni, jiné pečující osoby atd.).

Spisy a jiné písemnosti

Dotaz: Je nutné nebo možné zpřístupnit rodičům informace obsažené v písemnostech o výkonu opatrovnictví dítěte nebo jim tyto písemnosti předložit k nahlédnutí?

Stanovisko:

- Vedení záznamů a jiných písemností souvisejících s výkonem funkce poručníka nebo opatrovníka je zákonným zpracováním osobních údajů ve smyslu čl. 6 odst. 1 písm. c) Obecného nařízení o ochraně osobních údajů (dále jen „GDPR“) - *zpracování je nezbytné pro splnění právní povinnosti, která se na správce vztahuje.*
- Subjekt údajů, jímž je především zastupované dítě, má všechna práva subjektu údajů ve smyslu GDPR, tedy především právo na přístup k osobním údajům podle čl. 15 GDPR, včetně práva na poskytnutí kopie zpracovávaných dokumentů podle čl. 15 odst. 3 GDPR: *„Správce poskytne kopii zpracovávaných osobních údajů. Za další kopie na žádost subjektu údajů může správce účtovat přiměřený poplatek na základě administrativních nákladů. Jestliže subjekt údajů podává žádost v elektronické formě, poskytnou se informace v elektronické formě, která se běžně používá, pokud subjekt údajů nepožádá o jiný způsob.“*
- **Právo na přístup k údajům, obsaženým v záznamech a jiných opatrovnických nebo poručenských písemnostech, vykonává dítě osobně, pokud to odpovídá jeho rozumové a volní vyspělosti ve smyslu § 31 občanského zákoníku, obdobně jako v případě výkonu práva na nahlížení do spisové dokumentace o dítěti podle § 55 odst. 3 ZSPOD, popřípadě je vykonává zástupně.**

Pokračování

- Zástupcem dítěte je na prvním místě **zákonný zástupce, nebo zmocněnec zákonného zástupce, popřípadě jmenovaný zástupce dítěte (opatrovník dítěte)**. V případě takového zástupce však platí podle § 892 odst. 3 občanského zákoníku, že *„rodič nemůže dítě zastoupit, jestliže by mohlo dojít ke střetu zájmů mezi ním a dítětem nebo mezi dětmi týchž rodičů“*. Situaci hrozícího střetu zájmů posoudí vždy podle okolností případu obecní úřad ORP vykonávající opatrovnictví nebo poručenství dítěte
- **V naprosté většině případů výkonu opatrovnictví, jímž je procesní opatrovnictví v soudním řízení, se však zástupce dítěte může s obsahem těchto písemností seznámit i jinak, např. nahlédnutím do soudního spisu nebo v rámci komunikace opatrovníka s rodičem podle § 946 občanského zákoníku, a proto není důvod odpírat mu možnost přístupu k těmto údajům.**

Pokračování

- Výslovně se naopak stanoví, že **pro nakládání se záznamy a jinými opatrovnickými a poručenskými písemnostmi platí obdobně § 55 odst. 2 ZSPOD**, neboť OSPOD může být jednak jmenován opatrovníkem dítěte jak v řízení ve věcech ochrany proti domácímu násilí, tak v řízení ve věcech osvojení, jednak je povinen zaznamenávat výsledek pohovoru a vyjádření dítěte ve všech poručenských a opatrovnických věcech.
- Je proto nutné, aby režim nakládání se skutečnostmi podle § 55 odst. 2 ZSPOD byl shodný i v případě vedení záznamů či jiných písemností o výkonu opatrovnictví a poručenství dítěte, a aby k těmto odděleně uchovávaným údajům mělo přístup pouze samotné dítě (popř. zmocněnec dítěte), pokud to odpovídá jeho věku a rozumové vyspělosti.

Kolizní opatrovnictví

Dotaz: Musí pracovník OSPOD, který v rámci obecního úřadu ORP vykonává pouze opatrovnictví či poručenství u nezletilých dětí, splňovat kromě ZOZ také předpoklady pro výkon povolání sociálního pracovníka dle zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, nebo to není vyžadováno?

Stanovisko:

- Z novelizovaného znění vyhlášky č. 473/2012 Sb., o provedení některých ustanovení zákona o sociálně-právní ochraně dětí, bylo s účinností od 1. 1. 2025 bez náhrady vypuštěno celé dosavadní kritérium 5a v úpravě standardů kvality pro poskytování sociálně-právní ochrany OSPOD v příloze č. 1.
- V současnosti již tedy neplatí speciální požadavek podle standardů kvality OSPOD, aby každý zaměstnanec zařazený v OSPOD splňoval kvalifikační předpoklady pro výkon povolání sociálního pracovníka podle zákona o sociálních službách, tj. podmínky odborné způsobilosti podle § 110 odst. 4 zákona č. 108/2006 Sb.

Pokračování

- Kvalifikační předpoklady na jednotlivé pracovní pozice v rámci OSPOD (ať už na úrovni obecních úřadů obcí s rozšířenou působností, tak i na úrovni krajských úřadů) se nadále řídí obecnými požadavky vyplývajícími zejména ze zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, zákona č. 312/2002 Sb., o úřednících územních samosprávných celků, nařízení vlády č. 222/2010 Sb., o katalogu prací ve veřejných službách a správě, a nařízení vlády č. 341/2017 Sb., o platových poměrech zaměstnanců ve veřejných službách a správě.
- **Zaměstnanec zařazený v orgánu sociálně-právní ochrany dětí (na úrovni obecního úřadu, obecního úřadu ORP a krajského úřadu) výlučně k výkonu práce, která nezahrnuje některou z činností sociálního pracovníka podle § 109 zákona o sociálních službách, tak nemusí splňovat kvalifikační předpoklady pro výkon povolání sociálního pracovníka podle § 110 odst. 4 zákona o sociálních službách, a to včetně zaměstnance, který je v orgánu sociálně-právní ochrany dětí zařazen jen pro výkon veřejného poručenství a opatrovnictví dětí.**

Kolizní opatrovnictví

Pokračování

- Tento zaměstnanec však bude i nadále povinen buďto prokazovat zvláštní odbornou způsobilost pro výkon sociálně-právní ochrany dětí podle § 1 odst. 1 písm. n) vyhlášky č. 413/2024 Sb., o zvláštní odborné způsobilosti, zkoušce vstupního vzdělávání a náležitostech osvědčení o vzdělávání úředníků územních samosprávných celků, anebo prokázat splnění podmínky pro uznání rovnocennosti vzdělání podle § 33 zákona č. 312/2002 Sb., o úřednících územních samosprávných celků, ve spojení s přílohou č 1, bod 6 k vyhlášce č. 414/2024 Sb., o rovnocennosti vzdělání úředníků územních samosprávných celků.
- Výše uvedené vyplývá z § 1 odst. 2 zákona o sociálních službách, podle kterého tento zákon “upravuje předpoklady pro výkon povolání **sociálního pracovníka**, pokud vykonává činnost v sociálních službách nebo podle zvláštních právních předpisů při pomoci v hmotné nouzi, v sociálně-právní ochraně dětí,..”.

Pokračování

- **Požadavky na odbornou způsobilost pro výkon povolání sociálního pracovníka podle § 110 odst. 4 zákona o sociálních službách se tedy týkají pouze těch zaměstnanců OSPOD, kteří jsou zařazeni na pozici sociálního pracovníka, a nikoliv na pozici specializovaného kolizního opatrovníka nebo např. na pozici administrativního pracovníka, právníka, metodika, oprávněné úřední osoby pro výkon úkonů správního orgánu ve správním řízení, kontrolora, ekonoma apod.**
- **Ohledně stupně požadovaného vzdělání u zaměstnance zařazeného výlučně k výkonu poručenství nebo opatrovnictví dětí je třeba vycházet z úpravy nařízení vlády č. 222/2010 Sb., o katalogu prací ve veřejných službách a správě, ve znění pozdějších předpisů, kde je výkon veřejného poručenství a opatrovnictví dětí zařazen do základní 10. platové třídy. Zároveň však platí povinnost zaměstnavatele zařadit takového zaměstnance do 11. platové třídy v případě, že součástí pracovní náplně zaměstnance je i zastupování dítěte-opatrovance v soudních řízeních.**
- **Ze zařazení výkonu opatrovnictví dítěte v katalogu prací vyplývá, že každý zaměstnanec zařazený v OSPOD k výkonu poručenství nebo opatrovnictví dětí musí disponovat minimálně vyšším odborným vzděláním nebo vysokoškolským vzděláním v bakalářském studijním programu při zařazení do 10. platové třídy, respektive vysokoškolským vzděláním v bakalářském nebo magisterském studijním programu při zařazení do 11. platové třídy (viz § 2 odst. 1 nařízení vlády č. 341/2017 Sb., o platových poměrech zaměstnanců ve veřejných službách a správě).**

Kolizní opatrovnictví

Dotaz: Město XY bylo soudem jmenováno opatrovníkem nezl. pro řízení o svěření nezl. do pěstounské péče u Obvodního soudu pro xx. Z důvodu hospodárnosti bychom využily dožádání dle § 62 odst. 1 zákona o SPOD a požádaly o převzetí zastoupení. Toto ustanovení bylo novelou vypuštěno. Kolegyním na školení radili, že v těchto případech mají využít § 13 správního řádu. Dle našeho názoru jako opatrovník však nemůžeme žádat ve smyslu § 13 správního řádu o provedení úkonu, neboť výkon opatrovnictví není vrchnostenskou správní činností. Jak tedy správně postupovat?

Stanovisko MPSV:

- V důvodové zprávě k poslední novelizaci § 62 zákona č. 359/1999 Sb., o sociálně-právní ochraně dětí, účinné od 1. 1. 2025, se uvádí:

„V ustanovení § 62 se ruší dosavadní úprava odstavců 1 a 2, která upravuje možnost vzájemného dožádání mezi jednotlivými orgány sociálně-právní ochrany dětí o zastoupení dítěte v soudním řízení. Možnost delegace výkonu celého opatrovnictví dítěte v soudním řízení en bloc je však v hrubém rozporu s obecnou úpravou opatrovnictví, a to jak pokud jde o hmotněprávní úpravu opatrovnictví dítěte v občanském zákoníku, tak o procesní úpravu zastoupení dítěte opatrovníkem v zákoně o zvláštních řízeních soudních a v občanském soudním řádu...“

Kolizní opatrovnictví

Pokračování

- V důvodové zprávě k poslední novelizaci § 62 zákona č. 359/1999 Sb., o sociálně-právní ochraně dětí, účinné od 1. 1. 2025, se uvádí:

„...Je proto nepřipustné, aby vykonatelné rozhodnutí soudu o jmenování určitého orgánu sociálně-právní ochrany dětí jako procesního opatrovníka dítěte bylo následně změněno „subdelegací“ výkonu opatrovnictví na zcela jiný orgán sociálně-právní ochrany dětí. Původním smyslem úpravy dožádání o výkon opatrovnictví dítěte podle § 62 odst. 1, 2 ZSPOD bylo řešit situace, kdy soudní nebo jiné řízení za účasti dítěte probíhalo v obvodu jiného obecního úřadu obce s rozšířenou působností, než který je příslušný podle místa trvalého pobytu dítěte. K tomu mohlo dojít vzhledem k tomu, že podle úpravy místní příslušnosti v § 61 ZSPOD, ve znění účinném do 31. 12. 2021, byl k výkonu opatrovnictví dítěte místně příslušný obecní úřad ORP, zatímco příslušnost opatrovnického soudu k vedení řízení ve věcech rodinněprávních se řídí místem bydliště dítěte (tzv. obecný soud dítěte).

Tento původní smysl úpravy dožádání v § 62 odst. 1, 2 však odpadl novelizací ZSPOD provedenou s účinností od 1. 1. 2022 zákonem č. 363/2021 Sb., kdy bylo v novém ust. § 61 odst. 3 písm. e) speciálně zakotveno, že místní příslušnost obecního úřadu ORP k výkonu opatrovnictví dítěte se neřídí místem trvalého pobytu dítěte, ale rozhodnutím soudu nebo jiného orgánu (např. orgánu činného trestním řízení nebo správního orgánu).“

Kolizní opatrovnictví

Pokračování

➤ MPSV je názoru, že v případech veřejného opatrovnictví, zejména procesního, je třeba aplikovat především obecná občanskoprávní pravidla. Tedy uplatňovat zákonné důvody nevhodnosti výkonu funkce opatrovníka, které mohou být současně i zákonnými důležitými důvody pro zproštění takové funkce. Ty mohou dle názoru MPSV spočívat i v přílišné vzdálenosti bydliště opatrovance od sídla veřejného opatrovníka nebo v přílišné vzdálenosti místa, kde má proběhnout jednání, od sídla veřejného opatrovníka. **Tyto okolnosti by měl zvažovat především soud, který opatrovníka jmenuje, popř. je má uplatňovat veřejný opatrovník vůči soudu, pokud by měl za to, že je soud před jeho jmenováním náležitě nezohlednil.**

➤ Pokud nedojde ke změně procesního opatrovníka, lze prakticky postupovat např. podle § 102a odst. 1 občanského soudního řádu, podle něhož platí, že **na návrh účastníka (tzn. i jeho zástupce, tedy i opatrovníka) nebo je-li to účelné, může soud provést úkon s využitím videokonferenčního zařízení,** zejména (tzn. jde jen o příklady situací, ne o taxativní výčet) zprostředkovat přítomnost účastníka nebo tlumočníka na jednání nebo provést výslech svědka, znalce nebo účastníka.

Pokračování

- Naopak má MPSV v kontextu výše uvedeného značnou pochybnost o možnosti využití institutu dožádání o provedení úkonu podle § 13 správního řádu při realizaci zastoupení fyzických osob na základě rozhodnutí soudu o jmenování / ustanovení obce (obecního úřadu s rozšířenou působností) do funkce opatrovníka.
- MPSV např. nejsou známy případy, kdy by veřejný opatrovník zletilé osoby podle § 471 obč. zák., tzn. obecní úřad, dožadoval usnesením podle § 13 správního řádu jiný obecní úřad o provedení právního jednání nebo jiného úkonu v zastoupení opatrovance. MPSV je současně toho názoru, že postupy a pravidla pro případnou aplikovatelnost (nebo neaplikovatelnost) správního řádu mají být nyní shodné jak pro výkon veřejného opatrovnictví podle § 471 obč. zák., tak pro veřejné poručenství nebo opatrovnictví nezletilých podle Části druhé, hlavy III obč. zák., neboť u nich se v souladu s aktuální judikaturou Ústavního soudu obou jedná o to samé: **o výkon nevrchnostenské správy, ovšem současně správy státní v přenesené působnosti.**

Pokračování

➤ Viz nálezn sp. zn. III. ÚS 1951/21 ze dne 19. 9. 2024:

„...skutečnost, že došlo k přenosu výkonu státní správy podle čl. 105 Ústavy, není sama o sobě rozhodná pro posouzení, zda takto vykonávaná správa má vrchnostenský nebo nevrchnostenský charakter. Jinak vyjádřeno, podle čl. 105 Ústavy může dojít i k přenosu nevrchnostenské správy.

*Výkon veřejného opatrovnictví tak byl například v odborné literatuře opakovaně označen za přenesenou, ale nevrchnostenskou správu (...) Ústavní pořádek, respektive přenos výkonu státní správy podle čl. 105 Ústavy, tedy samy o sobě neumožňují určit, zda má veřejné opatrovnictví povahu vrchnostenskou (veřejnoprávní), nebo nevrchnostenskou (soukromoprávní). (...) **Zákonodárce upravil opatrovnictví včetně veřejného opatrovnictví primárně v občanském zákoníku; není pochyb o tom, že v tomto ohledu jde o úpravu soukromoprávní a nevrchnostenskou“.***

Kolizní opatrovnictví

Stanovisko Ministerstva vnitra (odbor legislativy a koordinace předpisů):

- V obecné rovině lze vycházet z toho, že správní řád se (až na některé výjimky) vztahuje pouze na vrchnostenskou veřejnou správu, **tedy na tu část veřejné správy, která má povahu veřejné moci.** To vyplývá již z § 1 odst. 1 správního řádu, dle něhož tento zákon upravuje postup orgánů moci výkonné, orgánů územních samosprávných celků a jiných orgánů, právnických a fyzických osob, pokud vykonávají působnost v oblasti veřejné správy.
- Jestliže Ústavní soud v nálezu ze dne 19. září 2024, sp. zn. III. ÚS 1951/21, dospěl k závěru, že výkon veřejného opatrovnictví má nevrchnostenskou povahu, lze z toho dovodit, že správní řád se na tuto činnost vztahovat nebude. Při výkonu veřejného opatrovnictví proto zřejmě nebude přicházet v úvahu ani užití institutu dožadání podle § 13 správního řádu.

Kolizní opatrovnictví

Stanovisko Ministerstva vnitra (odbor legislativy a koordinace předpisů):

- Lze proto spíše doporučit, aby za stávajícího právního stavu **výkon veřejného opatrovnictví zajišťoval vždy veřejný opatrovník, který byl soudem jmenován nebo ustanoven s tím, že soud bude při výběru opatrovníka zohledňovat obecná občanskoprávní pravidla.**
- Shrňeme-li výše uvedené, přikláníme se k závěrům MPSV, v nichž se vyjadřují pochybnosti ohledně možnosti užití institutu dožádání ve vztahu k veřejnému opatrovnictví. Ve shodě s MPSV rovněž neshledáváme zásadní důvody pro odlišný výklad ani ve vztahu k poručenství v případech, kdy je poručníkem obec (či její orgán). [tzn.: pro odlišný výklad, jde-li o opatrovnictví osob s omezenou svéprávností pod veřejným opatrovnictvím]

PelMel informací - různé

Dvoudenní setkání 5. a 6. 6. 2025 v HK na téma SPOD

- Pro zástupce krajských úřadů, Magistrátu hl. města Prahy, Úřadu pro mezinárodněprávní ochranu dětí a Ministerstva práce a sociálních věcí.
- Setkání se bude konat ve dnech **5. - 6. června 2025 v Hradci Králové** v prostorách Hotelu Nové Adalbertinum, Velké náměstí 32/40
- Ze strany MPSV bude zajištěn pronájem konferenčních prostor, vč. coffeebreaku v průběhu dne, a rezervace ubytovací kapacity. Náklady na ubytování a stravu si každý účastník hradí sám. V ceně ubytování je zahrnuta snídaně.
- Pozvánka bude rozeslána co nejdříve.

PeIMel informací - různé

Aktuálně projednávané změny legislativy v oblasti OSPOD:

- „Intervenční balíček pro OSPOD“
- 6 dnů volna od zaměstnavatele pro žadatele o NRP na přípravy
- PO dle § 452 ZŘS i u dětí do 4 let do ZDVOP ve výjimečných případech

Výzva z ESF – sociální začleňování

- výzva č. 104 – **Podpora služeb pro ohrožené děti a rodiny**
- výzva se předpokládá vyhlásit v červnu/červenci t. r.

Fórum rodinné politiky 11. - 12. 6. 2025, Ostrava

- 2 panely – NRP, „Nebojte se OSPODu“

Projektové aktivity MPSV – co se děje, co se chystá

Děkujeme všem pracovníkům krajských úřadů za součinnost při pilotážích, jak v projektu SPOD 3 (zejména aktivita zaměřena na nástroje sociální práce např. sledující naléhavost případu, **tak i v oblasti NRP** – párování, psychoposouzení, nově seznamy dětí.

Také děkujeme za součinnost při **evaluaci** (fokusní skupiny), které již začaly probíhat a jenž jsou součástí obou projektů. Snaha je co nejméně pracovníky OSPOD zatěžovat.

- **Seznam dětí za celou Českou republiku**
 - Seznamy zaslaly všechny kraje - děkujeme
 - Místy nerelevantní, roztráštěná data
 - 12 online schůzek se všemi KÚ k upřesnění dat
- **Příprava pracovních postupů a konečných podob seznamů pověřených osob**
 - Pověření na přípravy žadatelů
 - Pověření na psychologická posouzení
 - Jednání s IT ke sdílení na webu Bud' in pěstoun

Podpora krajů – kampaň k vyhledávání žadatelů o NRP na sociálních sítích

Kampaň, která probíhá ve 4 krajích, za dva měsíce realizace **celkem** zasáhla cca **450 000** FB účtů žen ve věku 40-55 let.

Celkem jsme reagovali na 171 zpráv v Messengeru a s 22 lidmi bylo voláno. Lidé se nejčastěji ptají na bližší informace, jak se stát pěstounem. Vydaná částka cca 91 000 na všechny 4 kraje/ 2 měsíce

Reakce na komentáře ke kampaním, komunikace na messengeru. Nutnost vytvořit **Kodex diskutéra**

Co dál?
Květen – červenec – kampaň na PPPD v dalších 3-4 krajích, podzim kampaň na zájemce o dlouhodobou PP

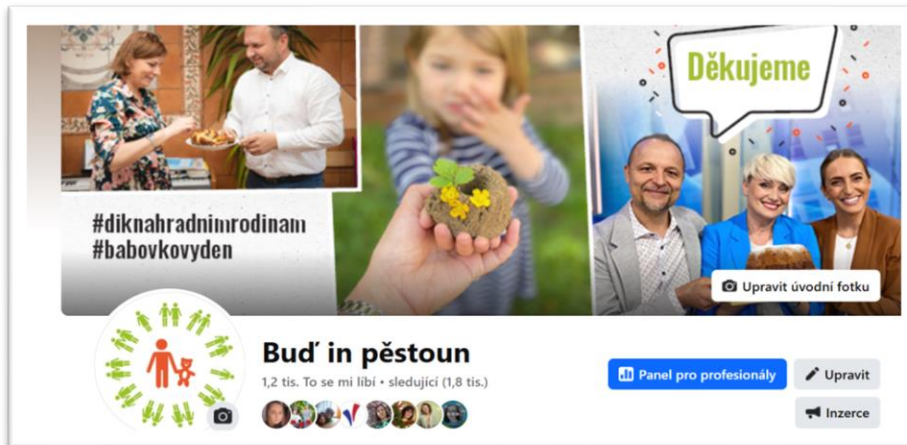
Individuální nábor jako kampaňový nástroj k vyhledávání nových zájemců o NRP

Statistika IN – údaje k 31. 3. 2025				
celkový počet	2022	2023	2024	2025
počet individuálních náborů	12	24	23	8
počet dětí v individuálních náborech	16	29	32	9
počet dětí kterým se podařilo najít rodinu	14	17	14	0
počet zájemců, kteří se hlásili na IN	nevíme	498	417	156
počet delegovaných zájemců z IN na KÚ	41	136	136	27
celkový počet zájemců bez NRP	nevíme	235	235	93
celkový počet podaných žádostí o NRP	nevíme	8	40	7
celkový počet zájemců, kteří si chtějí žádost podat			30	60

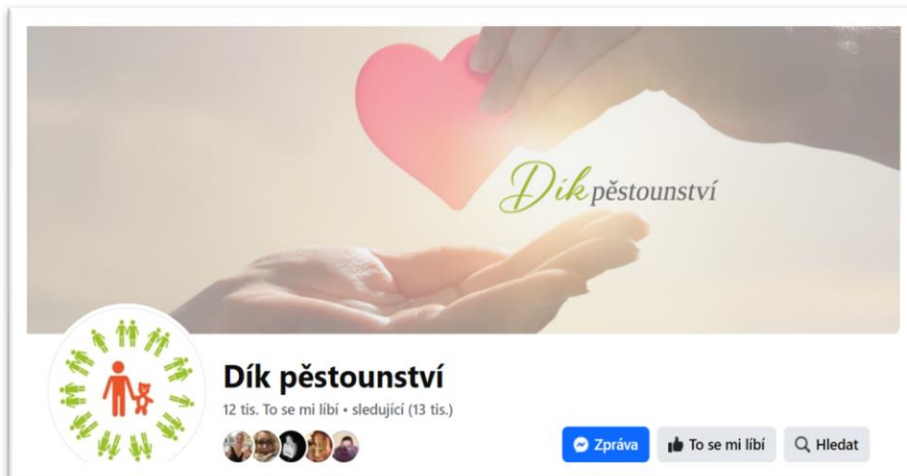
Děkujeme za spolupráci. Žádné dítě jsme nikdy neodmítly. Zlepšujeme strategie – ukazuje se jako efektivní sdílení medailonků dětí ve FB spřátelených FB skupin, spojujeme s lokálními kampaněmi.

Facebook

FB Bud' in pěstoun – 1 900 sledujících
FB Dík pěstounství – 14 000 sledujících

Prostředek pro komunikaci s veřejností ad individuální nábohy, kampaně na sociálních sítích, informace o kampaňových aktivitách v ČR, boření předsudků atd.

Děk náhradním rodinám – Bábovkový den – 31. 5. 2025

MP SV MINISTERSTVO PRÁCE
A SOCIÁLNÍCH VĚCÍ

**HLEDÁME
RODIČE**

**BUDE
IN PĚSTOUN**

Děk náhradním rodinám „Bábovkový den“

Hlavním cílem kampaně je poděkování
náhradním rodičům a všem,
kteří jim pomáhají.

**Připojte se k nám, ať se
co nejvíce lidí dozví, že:**

- Náhradní rodiče a lidé, kteří jim pomáhají, si zaslouží od okolí ocenění.
- Děti v České republice potřebují nové pěstouny.
- Stát se pěstounem chce široké srdce a také odvahu.
- Existují odborné služby, které jsou náhradním rodičům oporou.
- **Vyfoťte nebo natočte své bábovky a dne 31. 5. nezapomeňte sdílet na sociálních sítích s hashtagem #diknahradnimrodinam a #babovkovyden.**

1. krok Upeč, namaluj, uplácej z písku bábovku

2. krok Vyfoť, natoč

3. krok Jako „veřejný příspěvek“ sdílej v sobotu 31. května na sociálních sítích s #diknahradnimrodinam #babovkovyden

Pojďte poděkovat náhradním rodinám spolu s námi a připojte se ke kampani.

Více ad

www.budinpestoun.cz/dik

náhradním rodinám.

Bude rozesláno na všechny
samosprávy obce, kraje,
OSPOD, doprovázející
organizace, mateřské školy
v ČR

Psychologické posouzení od 1. 7. 2025

An advertisement for psychological assessment. On the left, a woman with long brown hair, wearing a grey sweater, is sitting and smiling. The background is a light-colored room with a window. On the right, there is a white box with red text. The text reads: "Hledáme psychology", "Pomozte zrychlit proces zařazení žadatelů o náhradní rodinnou péči do evidence, aby se děti do pěstounských rodin dostaly rychleji.", and "Pište na Messenger nebo volejte na 770 169 155." The bottom part of the white box is red with white text.

Hledáme psychology

Pomozte zrychlit proces zařazení žadatelů o náhradní rodinnou péči do evidence, aby se **děti do pěstounských rodin** dostaly rychleji.

Pište na Messenger nebo volejte na 770 169 155.

Snaha podpořit informaci o pověření k psychologickému posouzení mezi psychology – promovaná inzerce na FB Buď in pěstoun (duben-září 2025) Spojeno s možností zavolat či napsat do messengeru

Připravovaný projekt SPOD 4

- V přípravách, realizace 2026-2028, zaměřený na podporu systému SPOD ad zákaz umístování dětí do 7 let věku do pobytových zařízení
- NRP i SPOD dohromady
- V NRP se bude zaměřovat mimo jiné na podporu profesionalizace PP
 - Příprava legislativních změn
 - Primárně se soustředí na podporu dětí s postižením a sourozenecké skupiny
 - Je potřeba v praxi ověřit, jaké služby pěstouni ke specializaci / profesionalizaci potřebují, co potřebují doprovázející subjekty k tomu, aby tuto podporu daly
 - Je možné ověřit v projektu inovací (MPSV), kde je otevřená výzva, ze které by bylo možné financovat podporu pěstounů. Zkušenosti z pilotáže by se promítly do připravované legislativy profesionalizace PP. Byla by úzká spolupráce s projektem SPOD 4. Z toho důvodu **hledáme 1 kraj, který by měl chuť se podílet na rozvoji PP v kraji** a měl šikovného (organizační schopnosti) projektového pracovníka (lze zaplatit z projektu inovací). Podle daného kraje by se projekt nadisaignoval na míru potřeb daného kraje – zejména by se to týkalo vyhledat aktivní doprovodné organizace v daném kraji.

V případě zájmu, do konce dubna kontaktovat Mgr. Johanu Mertovou –
johana.mertova@mpsv.cz

Děkujeme za pozornost!

